

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. Vtrum præter has tres species sit quarta, nempe Actuum malè
sonantium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

57
2. Conclu-
sio

Secunda Cōclusio, Quando obiectum ex natura sua ordinatur ad finem, tunc species quæ est ex obiecto, se habet ad speciem quæ est ex fine, sicut species ad genus.

Explicatur exemplo, Eleēmosyna ex natura sua ordinatur ad placendum Deo, sicut omne opus bonum. Si quis ergo det eleēmosynam intentione placendi Deo, species quam hic actus habet ex obiecto, scilicet species eleēmosynæ; est sub specie quæ est ex fine, id est, sub actu charitatis, tamquam species sub genere.

Duo requisita ut aliquid se habeat tanquam species ad genus.

Ratio est, Quia ut aliquid se habeat tanquam species ad genus, duo requiruntur. Primò, ut alterum sit generalius, alterum specialius. Secundò, ut id quod est generalius, comparetur ad specialius per se, non per accidens. Quæ duo secundum quamdam analogiam reperiuntur inter has duas species morales. Nam affectus placendi Deo se habet ut quiddam generale ad largitionem eleēmosynæ (non attributione, sicut animal ad hominem, sed causalitate, sicut finis ad media, intentio ad electionem) quia est affectus erga finem ultimum, qui mouet ad appetitionem omnium mediorum, quæ ad illum finem sunt vtilia; vt sunt omnia virtutum opera. Deinde est etiam connectio naturalis inter affectum erga Deum, & reliqua virtutum officia: nam hæc omnia ex natura sua illi affectui subseruiunt. Aliud exemplum sit in actibus malis. Committit quis sacrilegium vt Deum cōtemnat. Species sacrilegij quæ est ex obiecto, est sub specie contemptus vel odij Dei. Quia sicut omne opus bonum naturâ suâ tendit ad honorem Dei; ita omne opus malum, naturâ suâ tendit ad Dei contemptum seu odium. Itaque odium Dei habet se instar generis, quia est affectus quidam generalis mouens ad omne genus vitiorum, & sic quodammodo omne vitium in se per modum causæ complectens: & omne peccatum, ex natura sua habet ordinem ad odium Dei; nam in omni peccato est quædam participatio odij Dei, sicut in omni opere bono est quædam participatio affectus charitatis.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum actus aliquis secundum speciem suam sit indifferens?

58 Cōclusio, Sicut sunt aliqui actus secundum speciem suam boni, & aliqui mali; ita etiam sunt aliqui secundum speciem suam indifferentes.

Indifferens secundum speciem quid.

Probat, Quia actus humani habent speciem moralem ab obiectis ad dictamen rationis comparatis: atqui sicut datur obiectum consentaneum rationi, à quo actus est bonus secundum suam speciem; & dissentaneum rationi, vnde est malus secundum suam speciem: ita datur obiectum ad dictamen rationis indifferens secundum speciem; id est, quod nec est consentaneum nec dissentaneum rationi; vt tollere festucam: ergo etiam datur actus indifferens secundum speciem, id est, qui nec fit rationi consentaneus, nec repugnans.

D V B I V M.

Vtrum præter has tres species sit quarta, nempe actuum malè sonantium?

D. Thomas Quodl. 9. a. 15. docet esse quatuor species actuum moralium ex obiecto, scilicet bonorum, malorum, indifferentium, & malè sonantium: Ad quam postremam speciem pertinet, retinere plura beneficia, occidere hominem, &c: hæc enim neque per se bona sunt, neque mala; cum bene & malè fieri possint: neque etiam indifferentia, sicut leuare festucam, sed malè sonantia, quia plerumque malè fiunt.

59 Quatuor species actuum moralium ex obiecto.

Respondeo, Hanc sententiam probè intellectam esse veram. Vnde distinguendum est.

Si per actus malos ex obiecto, intelligantur qui ita mali sunt, vt bene fieri non possint; sic datur quarta species illorum qui vocantur malè sonantes. Hi enim neque sunt ita mali vt nullo casu bene fieri possint; neque etiam sunt per se boni, neque per se & solitariè accepti sunt indifferentes (quia nisi grauis aliqua causa accedat, sunt mali:) sed secundum se sunt malè sonantes; quia solitariè accepti reuerà sunt mali: accedente tamè graui causa, possunt esse non mali, & etiam boni.

Actus malè sonantes.

Si verò actus ex obiecto malus dicatur, qui ex obiecto talis est vt solitariè acceptus sit malus (quomodo dicitur actus ex obiecto bonus & indifferens:) sic isti actus malè sonantes sunt mali ex obiecto, neque constituunt quartam speciem, quia isti actus solitariè sine adiunctis circumstantijs considerati, sunt mali: etsi enim non sint per se mali, vt illud per se, idem valet, quod intrinsecè & essentialiter: sunt tamen per se mali, vt illud per se, idem est quod sine nouis circumstantijs: quomodo tamè dicitur aliquid per se indifferens, & per se bonum.

ARTICVLVS IX.

Vtrum sit aliquis actus indifferens secundum indiuiduum?

Cōclusio Prima. Fieri potest vt actus secundum speciem indifferens, sit bonus vel malus, vt fit in indiuiduo. Patet, quia ratione circumstantiarum potest esse bonus vel malus, etiam si secundum speciem sit indifferens; vt si ambules videnti infirmi causâ.

60

Cōclusio Secunda. Necessè est, omnem actum à ratione deliberata procedentem, esse bonum vel malum, vt fit in re ipsa. Probat, Quia vel ordinatur ad debitum finem cum debitis circumstantijs, & sic est bonus, vel nõ ordinatur, & sic est malus.

Cōclusio Tertia. Actus indeliberati non sunt boni vel mali moraliter. Ratio est, quia sunt extra genus moris.

D V B I V M I.

Vtrum omnis actus deliberatus, vt fit in indiuiduo, sit verè & propriè bonus aut malus moraliter, ita vt laude vel vituperio sit dignus?

D. Væ sunt hic celebres sententiæ. Prior affirmat. Hanc tenet Conradus & Medina hic, & plerique Thomistæ, quia putant esse sententiam Thomistæ.

61

Affirmant Thomistæ.